

דיון קבוע ליום 8.8.2019

בעניין:

1. עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

ע"י ב"כ עוה"ד סאוסן זהר ו/או חסן גיבארין ו/או

סוהאד בשארה ו/או מאיסאנא מוראני ו/או פאדי ח'ורי

ו/או נארימן שתאדה-זועבי ו/או סארי עראף

מרחוב יפו 94, חיפה 33901

טל: 04-9501610; נייד: 052-6399147; 04-9503140

דואר אלקטרוני: sawsan@adalah.org

2. חה"כ עאיזה תומא-סולימאן

3. התנועה למען איכות השלטון בישראל

4. ד"ר תהילה שוורץ-אלטשולר וד"ר גיא לוריא

5. זזים – קהילה פועלת

נגד

1. הליכוד – תנועה לאומית ליברלית

2. היועץ המשפטי לממשלה

עיקרי טיעון מטעם העותרת מס' 1

בהתאם להחלטת יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21, כבוד השופט מלצר, מיום 5.8.2019 מוגשים בזאת עיקרי טיעון מטעם העותרת מס' 1 והכל כמפורט להלן:

1. ענייננו בדרישה לאסור על הצבת מצלמות בקלפיות מטעם מי מהסיעות ביום הבחירות לכנסת. בכך מתבקש יו"ר ועדה להוציא הנחיות ברורות האוסרות על שימוש במצלמות ביום הבחירות בקלפיות ברחבי המדינה ובאופן מיוחד ביישובים הערבים. בפנייתה מיום 17.7.2019 ציינה העותרת את הבעייתיות בהחלטת יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21 (להלן: "הוועדה") שניתנה מיום 9.4.2019 שכותרתה "החלטה בעניין שימוש במצלמות סמויות במקומות הקלפיים ואשר התירה, בתנאים מסויימים, הצבת מצלמות בקלפיות.

2. כמו כן מתבקש המשיב מסי' 2, היועץ המשפטי לממשלה, להורות על פתיחה בחקירה פלילית בגין הצבת המצלמות בבחירות באפריל וזאת מכח סעיף 119 לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), התשכ"ט – 1969.

3. סוגיה זו מועלית לאחר שביום הבחירות לכנסת ה- 21 שנערך בתאריך 9.4.2019 נחשף, כי סיעת הליכוד הורתה על הצבת מצלמות נסתרות שחוברו לבגדי חברי וועדות הקלפי מטעם הסיעה ביישובים ערבים כמו נצרת, שפרעם, טמרה, מגיד אלכרום, סחינין, אום אלפחם ומועאוויה ואחרים.

4. חשיפה זו תועדה בסרטונים רבים ובתמונות שהופצו ברחבי הרשת עוד באותו יום והגיעה בין היתר לסיעת חדי"ש-תע"ל. בעקבות התלונות שקיבלה הסיעה, הגיש מר ויאם שביטה, חבר הוועדה מטעם הרשימה המשותפת, תלונה בהולה ליו"ר הוועדה ודרש להורות על הפסקה מיידית של הצילומים המתבצעים בתוך הקלפיות. באותו יום דווח על שימוש בכ- 1300 מצלמות נסתרות ע"י סיעת הליכוד שהוצבו ביישובים הערבים.

** רצ"ב העתק פניית מר שביטה אל השופט מלצר מיום 9.4.2019, מסומנת א'.

5. בעקבות פנייה זו, הוציא יו"ר הוועדה ולאחר התייעצות עם חה"כ דוד ביטן, סגנו מסיעת הליכוד ונציגי המשטרה, החלטה המאפשרת צילום בקלפיות בתנאים מסויימים במהלך שעות ההצבעה וזאת על מנת לטעמו לאזן בין החשש מפגיעה בפרטיות הבוחרים לבין שמירה על טוהר הבחירות והגברת אמון הציבור בתוצאות הבחירות. השופט מלצר הדגיש בפתח החלטתו כי "כבר עתה יובהר שכפי שהתברר לי – לא צולמו בוחרים בתא ההצבעה, בעת ההצבעה." לינק להחלטה:

https://bechiro21.bechiro21.gov.il/election/Decisions/AllDecisions/knesset21/documents/kalpies_cameras.pdf

6. כפי שנפרט להלן, מיד לאחר הבחירות הקודמות פנינו ליועץ המשפטי לממשלה ולגורמי אכיפת החוק בדרישה לפתוח בחקירה פלילית אודות ההפרעה שנגרמה למצביעים ולמהלך הבחירות וזאת בהתאם לסעיף 119 לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), התשכ"ט – 1969.

7. נטען כי הצבת מצלמות גם בהתאם להנחיה שהוצאה ביום הבחירות היא בעייתית כפי שפירטנו בפנייתנו שכן עניין הצבת המצלמות ביישובים הערבים כשלעצמו הינו נגוע בחוסר חוקיות בשל חריגה מסמכות; הוא עלול להעניק לגיטימציה לתיוג אתני כנגד המצביעים ביישובים הערבים; הוא מפריע למהלך הבחירות ותקינותו ופוגע בזכויות חוקתיות של אותם מצביעים. זאת מהטעמים המפורטים להלן:

8. תיעוד הצבת המצלמות הראה, כי המצלמות הוצבו ע"י סיעת הליכוד בכוונה תחילה ביישובים הערבים. כך העלתה גם התלונה הראשונה שהוגשה בנושא ע"י סיעת חדי"ש – תע"ל אל יו"ר הוועדה (נספח א') וכך העלו דיווחים רבים בתקשורת שפורסמו עוד באותו יום ובימים שלאחר מכן.

9. כך למשל כתבה שפורסמה באתר YNET ביום הבחירות לכנסת ה-21, דווח על התקנת 1,300 מצלמות נסתרות בקלפי ביישובים הערביים על ידי סיעת הליכוד (-L, 0,7340, <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,5491656,00.html>). ביום הבחירות דווח גם בחדשות וואלה! שהליכוד מפעיל מערך של אלפי מצלמות נסתרות בקלפיות ביישובים הערביים, כך שמסקיפים רבים מטעם הליכוד הוצבו בקלפיות הגדולות בנצרת וטמרת. בדיווח נאמר שהמטה של הליכוד גייס לצורך כך עובדים בתשלום של 1,150 שקלים ליום עבודה שהחל ב 06:45 בבוקר ונמשך עד חצות. לינק: <https://elections.walla.co.il/item/3229489>

10. גם דיווחים בערוצי הטלוויזיה דווח על המצלמות הנסתרות של פעילי הליכוד בקלפי היישובים הערבים. לינק 1: <https://twitter.com/newsisrael13/status/1115532752437248000?s=19>
לינק 2: <https://twitter.com/NewsChannelIL/status/1115537259317559296?s=19>

11. יום לאחר הבחירות, בתאריך 10.04.2019, פרסם משרד יחסי ציבור בשם "קייזלר ענבר" בדף הפייסבוק שלו שהוא אחראי על הפעילים והמצלמות שהוצבו ביישובים ערביים ומחלק תודות ל-1,350 פעילים אשר הוציאו מהלך זה לפועל. בפרסום בפייסבוק פורסמה תמונה של ראש הממשלה בנימין נתניהו ורעייתו עם עוד פעילים מהמשרד עצמו, עם הכיתוב "ששש... אל תגלו לאף אחד, זה היה אנחנו" בכוונה להצבת המצלמות בקלפי ביישובים הערביים, הם ממשיכים ואומרים "ראיתם את הכתבות בתקשורת שהבעירו את השטח ביום הבחירות? אלו שסיפרו על מצלמות שהושתלו בקלפיות במגזר הערבי ומנעו אלפי זיופים? אז כן, אנחנו "אשמים" במהלך הזה. אחרי תקופת הכנה ארוכה, מערך לוגיסטי מדהים ושותפות עמוקה וצמודה עם טובי האנשים בליכוד, הרמנו מבצע שהיתה לו תרומה מכרעת לאחד ההישגים החשובים ביותר של מחנה הימין: "טוחר המידות" במגזר הערבי. בזכות זה שהוצבו משקיפים מטעמנו בכל קלפי, אחוז החצבעה ירד 50%, הנמוך ביותר שנראה בשנים האחרונות! זה המקום להגיד תודה ענקים ל-1350 אנשי השטח, פעילים מכל הגילאים והגוונים, מאילת בדרום ועד חיספין בצפון, שנכחו בקלפיות בכל רחבי הארץ, מהכפרים הקטנים ביותר ועד הערים הערביות בגדולות בארץ". ראו: <https://www.facebook.com/Kaizler.Inbar/photos/a.360404798114400/441952863292926/?type=3&theater>

12. הנה כי כן, לסיעת הליכוד היתה כוונה תחילה להציב את המצלמות ביישובים הערבים כדי לפגוע באחוז החצבעה ביישובים אלו על מנת להשפיע על תוצאות הבחירות לטובת סיעת הליכוד וגוש הימין תוך כדי

כיסוי כוונה זו בטענה לפיה הם מבקשים למנוע את הפגיעה בטוהר המידות ביישובים אלו, היינו למנוע זיופים.

13. נסיבות אלו יוצרות תיוג אתני וגזעני כנגד המצביעים ביישובים הערבים לפיהם הם אלו המזייפים בבחירות, שהם רמאים ומגיעים מלכתחילה בחוסר תום לב לקלפי בכוונה לחטעות ולהטות את התוצאות זאת כמובן נוסף לפגיעה המכוונת באחוזי ההצבעה בקרב המצביעים הערבים. לכן צריך לאסור באופן ברור ושאינו משתמע לשתי פנים את עצם הצבת המצלמות ביישובים הערבים. הבחירות.

14. יצויין כי כיסוי התיוג האתני הגזעני בטענה לכאורה לפיה יש לשמור על טוהר המידות כפי שסיעת הליכוד מבקשת לטעון, הינה אסטרטגיה ידועה כדי לבסס את התיוג האתני ולאפשר פיקוח ושליטה על אותה קבוצה מתווייגת. בהקשר זה ראו: C. Tator and F. Henry, *Racial Profiling in Canada: Challenging the Myth of 'A Few Bad Apples'* (University of Toronto Press, 2006).

15. כך למשל, מר ראמי חידר ממגיד אלכרום שהגיע לקלפי ביישוב ואיתר את המצלמה הנסתרת בקלפי, מצהיר בפסקה 7 לתצהירו כי "הרגשתי פגיעה עצומה בפרטיות ותחושה של בגידה במהלך הצבעה שאמור להיות חשאי לגמרי. זאת היתה השפלה עבורי ואם הייתי יודע על קיומן של המצלמות, לא הייתי מגיע לקלפי מלכתחילה כדי להצביע." מר סאמי טלאל מאום אלפחם ששימש כסגן יו"ר באחת הקלפיות בעיר, הצהיר בפסקה 5 לתצהירו: "למרות נוכחותם של כל חברי הוועדה, אותו חבר לא הודיע או התריע בפנינו על המצלמה שנשא עימו ואילו לא קיבלתי הודעה בנייד שלי, לא הייתי מתוודע לכך בכלל. ולכן הרגשתי מושפל ונבגד ואמוני בהליך הבחירות נפגע. הרגשתי שאין כל תקינות בהליך הבחירות. דאגתי מאוד לפרטיותם של אלו שכבר הצביעו בקלפי מאז שעות הבוקר ולא ידעו על כך שהם מצולמים."

16. תיוג אתני וגזעני כזה הינו מפלה, משפיל ופוגע בזכויות החוקתיות לשוויון ולכבוד של כלל האזרחים הערבים, בין אלה המשתתפים בבחירות ובין אלה שבחרו לא לעשות כן וללא קשר לשאלה היכן הוצבה המצלמה (בתא ההצבעה או בחדר ההצבעה עצמו). השפלה זו מגיעה לכדי פגיעה בזכות החוקתית לשוויון ולכבוד המעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. ההלכה הפסוקה אסרה על פגיעות משפילות ופוגעניות אלו. ראו: בג"ץ 721/94 אל-על נתיבי אויר לישראל נגד דנילוביץ, פד"י (5) 749, 760 (1994); בג"ץ 1113/99 עדאלה נגד שר הדתות, פד"י נד(2) 164, 186 (2000); בג"ץ 4541/94 מילר נגד שר הביטחון, פד"י מט(4) 94 (1995); בג"ץ 11163/03 וועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בישראל נגד ראש ממשלת ישראל (פורסם בנבו, 9.11.2004). יוזכר, כי לאחרונה ובהתערבות בית המשפט המחוזי בנצרת, חזרה בה עיריית עפולה מאיסור על כניסת מי שאינו תושב לפארק העירוני בעיר כאשר הכוונה היתה מניעת כניסתם של תושבים ערבים מיישובים הסמוכים אל הפארק מתוך כוונה גזענית (ראו: עת"מ (נצרת) 3161-07-19 שחאדה-זועבי נגד ראש עיריית עפולה, אבי אלקבץ, פסק דין מיום 14.7.2019).

17. יצויין בהקשר זה כי וועדת אור שתקרה את ארועי ההרג של מפגינים ערבים במהלך חודש אוקטובר 2000 הדגישה את הסטריאוטיפים הגזעניים נגד האזרחים הערבים:

"בשנות התשעים רבו התייחסויות והתבטאויות פומביות בפורומים שונים, המבטאות יחס סטריאוטיפי שלילי, ואף גזעני, כלפי ערבים. בתקופה זו נעשו התייחסויות כאלה רווחות יותר ונחזו כלגיטימיות יותר. אמירות גזעניות המורות נשמעו גם מצד אישי ציבור. בסוף העשור התרבו המקרים של הפצת כרוזים גזעניים על ידי גורמים קיצוניים..." (שער ראשון, פסקה 66)

וציינה בהקשר זה:

"בתוך כך חשוב לפעול על מנת לעקור תופעות של דעות קדומות שליליות שנתגלו, גם אצל קציני משטרה ותיקים ומוערכים, כלפי המגזר הערבי. המשטרה חייבת להטמיע בקרב שוטריה את התובנה, כי הציבור הערבי בכללו אינו אויב שלהם, וכי אין לנהוג בו כאויב." (שער שישי פסקה 15)

**דו"ח ועדת החקירה הממלכתית לבירור התנגשויות בין כוחות הביטחון לבין אזרחים
ישראלים באוקטובר 2000 (אוגוסט 2003).**

הפרעה למהלך הבחירות בניגוד לסעיף 119 לחוק הבחירות לכנסת

18. מהתצהירים המצורפים לעיקרי טיעון אלו, עולה כי כמעט בכל מקרה משך הזמן של הארוע שהתרחש בתוך הקלפי ומחוצה לו לקח בין 40 ל- 45 דקות במהלכן הופסקה ההצבעה. לעיתים ההפסקה של ההצבעה התרחשה גם בקלפיות נוספות באותו מתחם. סביב האירוע התאספו חברי הוועדה, המשטרה אנשי הביטחון של הקלפיות, מצביעים ופעילים. הפסקה כזו אינה עניין של מה בכך אלא הפרעה ופגיעה בתקינות הליך הבחירות.

19. הפרעה זו מתועדת גם בסרטונים. כך למשל בסרטון שצולם בקלפי בב"ס "אלמותנבי" בעיר אום אל-פחם מופיע משקיף שמסתובב בקלפיות ביישובים הערביים כשהוא נושא על חולצתו עט שבתוכו מצלמה. כשנשאל לגבי המעשה, הוא ענה שהוא משקיף מטעם סיעת הליכוד. כשביקש ע"י חברים בוועדת הקלפי, מהסיעות הערביות, להציג את מה יש בתוך העט שנשא, הוא סירב. רואים בבירור שמהלך הבחירות נעצר עד לטיפול בעניין, הן בשל בהלה שהתעוררה בעקבות הצבת המצלמות הנסתרות במקום, והן בשל כך שהטיפול בעניין חייב את התערבות המשטרה. לינק לסרטון כפי שפורסם בדף הפייסבוק של מר אחמד מונהא, חבר בוועדת הקלפי בב"ס אלמותנבי בעיר אום הפחם, מטעם סיעת חד"ש-תע"ל שתצהיר מטעמו מצורף בזה:

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=10220237522988174&id=1230659025

20. בסרטון שהופיע בכתבה שפורסמה באתר YNET, מופיע אחד השוטרים אשר הוזמנו לקלפי נותן הוראות לחבר ועדת הקלפי מטעם הליכוד אשר נשא עליו את המצלמה, לפיהן המצלמה תישאר במקום חשוך ולא ייעשה בה שימוש. התערבות המשטרה כשלעצמה מהווה ראייה ישירה לכך שהמעשה של חברי ועדות הקלפי שנשאו עליהם מצלמות נסתרות גרמו באופן ישיר לעצירת מהלך הבחירות התקין,

ולהפרעה לבוחרים ולמילוי התפקיד של חברי ועדת הקלפי האחרים. ראו:
<https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5491656,00.html>

21. בסרטון שפורסם ברשת החברתית "טוויטר", מופיע חבר וועדת קלפי מטעם הליכוד כשיש בתיקו הפרטי מצלמה. שוטרים שביקשו ממנו להוציא את המצלמה ולמסור אותה להם וגם ביקשו שייצא מהקלפי. רואים בבירור בסרטון שבגלל הוויכוח הופסקה ההצבעה עד לטיפול בנושא. השוטרים ביקשו בסרטון שהאירוע יירשם בפרוטוקול. ראו:
https://twitter.com/noa_landau/status/1115549853784903680

22. בסרטון שצולם גם הוא בעיר אום-אלפחם, מופיע חבר וועדת הקלפי שעמד ליד התיק האישי שלו ונשאל לגבי הסיבות שביגין הוא מצלם בתוך הקלפי. הוא עונה שהוא עשה זאת בגלל בקשה מסיעת הליכוד. ההצבעה נעצרה בעקבות גילוי המצלמות הנסתרות, כאשר חברי ועדת הקלפי האחרים מבקשים ממנו לא לצלם. חברי ועדת הקלפי עוברים לקלפי אחר בביה"ס ורואים שגם יש מצלמות נסתרות מטעם הליכוד וגם במקרה השני ביקשו מאותו פעיל לצאת אל מחוץ הקלפי ולא לצלם אך סירב. רואים גם כאן בבירור שיש הפרעה ברורה למהלך הבחירות התקין.
<https://www.youtube.com/watch?v=YU5A7Axlj1k> : לינק לסרטון

23. עוד סרטון שהגיע למשרדנו מתעד אחד מחברי ועדת הקלפי מטעם סיעת הליכוד שמודה בזה שיש לו מצלמה נסתרת שעדיין לא השתמש בה לטענתו, ושהוא קיבל אותה מסיעת הליכוד. בסרטון מתעוררים ויכוחים חדים שעיקרם מסירת המצלמה לשוטר ואשר במהלכם נעצרת ההצבעה במקום וניתן להבחין בכך שישנה הפרעה להלך התקין של הבחירות. בסוף הסרטון רואים בבירור שהמשטרה נוכחת במקום כשזה לעצמו מהווה ראיה לכך שהיה צורך בלעצור הבחירות.
** הסרטון מצורף על גבי כונן פלאש שיימסר לוועדה לפני הדיון (הסרטון של 41 שניות).

24. בסרטון אחר שהגיע לידינו נראה שמהלך ההצבעה נעצר בתוך הקלפי בגלל שהתגלתה מצלמה עם אחד מחברי ועדת הקלפי. הוא מסרב למסור את המצלמה לחברי ועדת הקלפי האחרים ונראה בסרטון שכולם מחכים עד שהמשטרה תגיע למקום. בזמן זה נראה בבירור שהעבודה של חברי ועדת הקלפי נעצרת וגם ההצבעה בקלפי. באותו סרטון, רואים שכשאר מסבירים לאותו אדם שאסור לצלם בתוך הקלפי, הוא אומר להם שהמעסיק שלו יודע והוא ידבר על זה עם המשטרה.
** הסרטון מצורף על גבי כונן פלאש ויימסר לוועדה לפני הדיון (הסרטון של 0:27 שניות).

25. בעוד סרטון שהגיע למשרדנו, נראים שני שוטרים בתוך הקלפי מדברים עם אחד מחברי ועדת הקלפי ומסבירים לו שיצא החוצה וימסור את המצלמה לשוטרים. אחת מהשוטרות מסבירה לחבר ועדת הקלפי שנשא עליו מצלמה שעליו להוציא את המצלמה הנסתרת, לכבות אותה, ולהכניס אותה לתיק. גם בסרטון זה אפשר לראות שהעניין עורר סקרנות וחששנות אצל הנוכחים במקום ומהלך ההצבעה

נעצר. עצם העובדה שהמשטרה התערבה בעניין מהווה ראיה לכך שהייתה הפרעה לסדר הבחירות התקין.

** סרטון מצורף על גבי כונן פלאש ויימסר לוועדה לפני הדיון (הסרטון של 0:50 שניות)

26. ההפרעות למהלכן התקין של בחירות הינו אסור ואף מהווה עבירה פלילית לפי סעיף 119 לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969, הקובע בס"ק (א)1) כעבירה פלילית "המפריע את המהלך הסדיר של הבחירות." גם סעיף 119(א)3) קובע כעבירה פלילית את עצם ההפרעה לסדר התקין של הבחירות: "המפריע לבחור בהצבעה או המונע אותו מהצביע". בהמשך נקבע בסעיף 119(ב) כי "נעברה עבירה לפי סעיף זה על ידי חבר של ועדת בחירות או על ידי אדם הממונה על קלפי או על שמירת הסדר במקום הקלפי, דינו – מאסר חמש שנים או קנס 20,000 לירות. בסעיף קטן זה, "אדם הממונה על קלפי" – לרבות חבר ועדת קלפי או מזכיר ועדת קלפי."

27. יודגש, כי בהקשר לחשד הכבד לקיום עבירה פלילית, פנינו אל היועץ המשפט לממשלה ולמפקד תחנת המשטרה מחוז צפון בדרישה להורות על פתיחה בחקירה פלילית עקב ההפרעה למהלך הבחירות. פנייה אחת נשלחה יומיים לאחר הבחירות לכנסת ה-21, בתאריך 11.4.2019. מספר ימים לאחר מכן, בתאריך 15.4.2019 ביקשנו מהיועמ"ש שירה על הפקדת המצלמות הנסתרות בהיותן מהוות ראיה מרכזית ועיקרית לביצוע העבירה. על פניות אלו לא נתקבל מענה. ולאחר שנקבע מועד הבחירות לכנסת ה-22 פנינו בתאריך 16.7.2019 שוב באותה דרישה. גם על פנייה זו לא נתקבל מענה למרות תזכורת שנשלחה ביום 30.7.2019.

** רצ"ב פניות עדאלה מתאריכם: 11.4.2019, 15.4.2019, 16.7.2019, ו-30.7.2019, מסומנים ב'.

28. לכן ובעקבות נסיבות המקרה ואי ההיענות לדרישתנו, נבקש כי המשיב מס' 2 יפתח בחקירה פלילית בגין הצבת המצלמות הנסתרות בקלפיות בבחירות לכנסת ה-21 ע"י סיעת הליכוד.

פגיעה בפרטיות ובחשאיות – סעיף 4 לחוק יסוד: הכנסת

29. כפי שעולה מהסרטונים המתוארים לעיל, פרטיותם של הבוחרים נפגעה קשות עת צולמו פוקדים את הקלפי להצבעה. עצם תיעוד זהותם של מי שמגיע לקלפי הוא פגיעה בפרטיות. כך עולה למשל מתצהירו של מר ראמי חידר שהוא חש פגיעה בפרטיות והצהיר כי איננו מסכים שיצולם. ניתן להניח שזהו המצב גם לגבי יתר הבוחרים הערבים אשר נכחו במקום עת שהתגלו המצלמות הנסתרות ביישובים הערבים השונים.

30. הזכות לפרטיות הינה זכות חוקתית שהוכרה בסעיף 7 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. כך גם נקבע בשורה ארוכה של פסקי דין שהכירו במעמדה של הזכות לפרטיות כזכות חוקתית מהמעלה הראשונה (ראו: ע"פ 98/2963 גלעם נ' מדינת ישראל, תק-עיל 99(2) 1149 (1999), בעמ' 1154; בג"ץ 98/8070 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' משרד הפנים, פ"ד נח(4) 842 (2004)). כמו כן, סעיף 1 לחוק הגנת

הפרטיות אוסר על פגיעה בפרטיותו של אדם ללא הסכמתו כך שצילומים בקלפי פוגע כשלעצמו בפרטיות הבוחרים ולא משנה היכן התרחש הצילום, בין אם מאחורי הפרגוד ובין אם לאו.

31. היקף ההגנה על הזכות לפרטיות בבחירות לכנסת הולך יד ביד עם השמירה על חשאיות הבחירות כפי שקובע סעיף 4 לחוק יסוד: הכנסת. אחת מתכליות השמירה על חשאיות הבחירות היא הגנה על פרטיותם של הבוחרים והאזרחים. כאשר פרטיות זו נפגעת, ללא תכלית ראויה, מתלווה לה תחושה של השפלה, חוסר אמון במערכת הבחירות ותחושה של בגידה.

חריגה מסמכות בהעדר הסדר ראשי

32. הפגיעה בחשאיות הבחירות, סודיותן, וניהולן התקין, והפגיעה בזכות הבוחרים לפרטיות, בזכותם החוקתית לבחור, ובאמון הציבור בבחירות, מחייבת הצבעה על מקור סמכות בחוק, ומשלא נמצא מקור סמכות בחוק, אין לחברי ועדות הקלפי סמכות לשאת מצלמות אשר ישמשו אותן לצילום בתוך הקלפי. העדר הסמכות בחוק מעלה את הצורך בהסדרה מלאה לנושא שבנדון, אשר תתחשב בפרטיות הבוחרים, במימוש זכותם לבחור, בחשאיות וסודיות הבחירות, וגם להבטיח העדר אפליה בהקצאת המשאבים הנצרכים לאכיפת הסדרים אלו, ולדאוג שהביצוע או העדרו אינו מופקד בידי המפלגות. דברים אלו מקבלים משנה תוקף כאשר, כאמור, המצלמות הוצבו בסתר ביישובים ערבים ולא ביישובים יהודים, תוך מטרה מובלעת של תיוג היישובים הערבים.

33. בנוסף, בהעדר מקור המעוגן בהסדר ראשי המאפשר את הפגיעות לעיל, אין גם ליו"ר הוועדה סמכות לקבוע מתווה כזה או אחר להתרת השימוש במצלמות בקלפיות. לא בכדי קבע כב' השופט רובינשטיין, יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19, בסיכום הבחירות לכנסת ה-19 מיום 7.2.2013 בהקשר למקרה צילום אחד שהיה, כי הוצאתו של חבר ועדת קלפי מתפקידו רק בגלל שצילם את כל הבאים להצביע נעשתה בצדק, וזאת משפגעה בזכות לפרטיות של כל האזרחים הפוקדים את הקלפי במטרה לממש את זכותם לבחור. בהערה זו, השופט רובינשטיין קובע שאין חקיקה המסדירה את הנושא והצדיק את פעולתה של הוועדה האזורית אשר הוציאה את חבר ועדת הקלפי מתפקידו. מצב הדברים לא השתנה מאז, ועדיין אין עיגון למקור סמכות אשר מאפשר לחברי ועדת הקלפי לפגוע בזכות הבוחרים לפרטיות (מכתבו של השופט רובינשטיין ליושב ראש הכנסת (בפועל) בעניין לקחי הבחירות מיום 7.2.2013, בעמ' 10).

34. לכן, הצבת מצלמות בקלפיות ע"י סיעה זו או אחרת בהעדר כל הסמכה מפורשת לכך בחוק וקביעת נוהל ע"י יו"ר הוועדה המסדיר זאת, אף הוא ללא הסמכה מפורשת בחוק מהווים חריגה מסמכות ופגיעה בעקרונות החוקיות. מיותר לציין כי גם על חברי ועדות הקלפיות המייצגים את הסיעות השונות, חלים כללי המשפט המנהלי התקין המחייב אותם לפעול מכח סמכות שנקבע בחוק. על חריגה מסמכות ראו למשל: בג"ץ 11163/03 וועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בישראל נגד ראש ממשלת ישראל, פורסם בנבו 9.11.2004.

35. בנוסף, תכלית כזו המתייגת קבוצה שלמה על בסיס לאום תוך שימוש בתיוגים שליליים וסימונה כקבוצה רמאית וחסרת תום לב בהיותה כזו, הינה תכלית לא ראויה ופסולה ואינה נותנת משקל לפגיעה בזכויות אדם ובזכויות החוקתיות. ראו בהקשר זה בג"ץ 1661/05 המועצה האזורית חוף עזה נגד כנסת ישראל, פד"י נט(2) 481, 570 (2005); וכך ראו: רע"פ 5086/97 בן חור נגד עיריית תל-אביב יפו פד"י נא(4) 625 (1997); ע"א 524/88 "פרי העמק" – אגודה חקלאית שיתופית בע"מ נגד שדה יעקב – מושב עובדים של הפועל המזרחי להתיישבות, פד"י מה(4) 529 (1991).

36. ראו גם דבריו של פרופ' אהרון ברק אשר כתב בהקשר לתכלית שנועדה לפגוע בזכויות אדם כך: "סוג שני של תכליות הן אלה שנועדו לפגוע בזכויות אדם. אין הן מקדמות זכויות אדם, ואף אינן תורמות למטרה חברתית כללית. תכליות אלה אינן ראויות, ודבר חקיקה אשר נועד לקיימן אינו עובר את הבחינה החוקתית (אהרון ברק, פרשנות במשפט: כרך שלישי – פרשנות חוקתית 521 (1994)).

37. לבסוף נבקש להפנות אל עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה אשר הוגשה אף היא לוועדה בעניין שבנדון ואשר הטיעונים וההפניות בה מחזקים ותומכים בטיעונים המועלים על ידינו.

לאור האמור לעיל נבקש להורות על איסור הצבת מצלמות והשימוש בהן ע"י מי מהסיעות במתחם הקלפיות בכלל ובחדר ההצבעה בפרט במהלך יום הבחירות ונבקש בכך כי החלטת יו"ר וועדת הכנסת לבחירות ה- 21 מיום 9.4.2019 תבוטל.

כמו כן נבקש כי המשיב מסי' 2 יורה על פתיחת חקירה פלילית בגין ההפרעה להתנהלות הבחירות לכנסת ה- 21 וזאת בעקבות הצבת מצלמות ע"י סיעת הליכוד ביישובים ערבים וזאת מכח סעיף 119 לחוק הבחירות לכנסת.

סאוסן זחר, עורכת-דין
ב"כ העותר מסי' 1

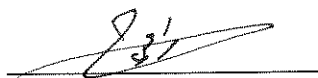
חיפה, 7.8.2019

תצהיר

אני הח"מ ראמי חידר ת.ז. 200884872 מהכפר מג'ד אלכרום, לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בכתב כדלקמן:

1. הנני תושב הכפר מג'ד אלכרום בגליל ועובד בתחום התקשורת הערבית.
2. ביום הבחירות לכנסת ה- 21 סמוך לשעה 08:30 הגעתי לקלפי מס' 5 בבית הספר אלמותנבי בכפר שלי, שם אני רשום לצורך ההצבעה בבחירות לכנסת.
3. סמוך לכניסתי לחדר ההצבעה קיבלתי הודעה באחת מקבוצות הוואטסאפ של העיתונאים הערבים שבה עדכנו על הצבתם של מצלמות נסתרות בקלפיות ביישובים הערבים תוך שיתוף תמונות וסרטונים המתעדים זאת.
4. לאחר שלקחתי את מעטפת ההצבעה מיו"ר הקלפי, הבחנתי שעל חולצתו של אחד המשקיפים ישנה מצלמה נסתרת מאוד דומה לזו שראיתי בקבוצת הוואטסאפ כמה דקות לפני כן. פניתי למשקיף ושאלתי אותו בעברית "למה אתה עם מצלמה?" ו"מי הרשה לך לצלם אותנו בלי האישור שלנו?" והוא ענה שאלו ההנחיות שקיבל מהאיש שהעסיק אותו והוא לא יודע מה זה ולאן זה הולך.
5. לכן, פניתי הן למשטרה והן לבטחון של הקלפי שהיו מחוץ לחדר והודעתי להם על הצבת המצלמה הנסתרת וביקשתי מהם שיוציאו אותו החוצה. בסוף הם רק לקחו את המצלמה ממנו ואמרו לו שיחזירו אותה לאחר סיום יום הבחירות.
6. לאחר שהעליתי את הנושא הגיעו מצביעים רבים שהיו באזור ופעילים רבים אל חדר ההצבעה כדי לבדוק מה התרחש. כל הארוע הני"ל נמשך כ- 45 דקות במהלכו תהליך ההצבעה הופסק לגמרי.
7. אני מצהיר כי אינני מוכן שיצלמו אותי במהלך ההצבעה לא מאחורי הפרגוד ואף לא ברגע כניסתי לחדר ההצבעה ובמהלך ביצוע הרישום. לא מוקבל עליי שעצם נוכחותי והתייבבותי להצביע בקלפי תתועד. הרגשתי פגיעה עצומה בפרטיות ותחושה של בגידה במהלך הצבעה שאמור להיות חשאי לגמרי. זאת היתה השפלה עבורי ואם הייתי יודע על קיומן של המצלמות, לא הייתי מגיע לקלפי מלכתחילה כדי להצביע.

8. זהו שמי זו חתימתי ותוכן תצהירי נכון ואמת.

חתימת המצהיר

אישור

אני הח"מ עו"ד סאוסן זהר, מאשרת כי ביום 6.8.2019 הופיע בפניי מר ראמי חידד המוכר לי אישית ולאחר שהזהרתיו כי עליו להצהיר את האמת וכי יהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, אישר את הצהרתו לעיל בפניי.

المحامية سوسن زهر
עו"ד סאוסן זהר
רישיון 24026
חתימה וחותמת

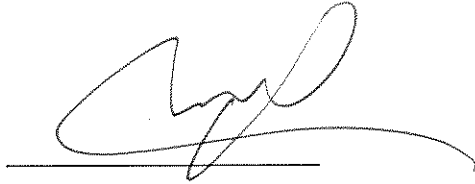
תצהיר

אני הח"מ סאמי טלאל מחאג'נה ת.ז. 34003855 לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בכתב כדלקמן:

1. הנני יליד 1977, תושב אום אלפחם, ועד לא מזמן עסקתי בתחום הבניין. מאז ילדותי אני פעיל פוליטי בתד"ש.
2. במהלך יום הבחירות לכנסת ה-21 שימשתי כסגן יו"ר וועדת הקלפי מס' 12.1 בבית ספר – חטיבת ביניים – אלראזי באום אלפחם. בסמוך לשעה 07:00 בבוקר התייצבתי בקלפי כדי למלא את תפקידי. היינו 5 אנשים בקלפי: היו"ר, אני בתור סגן, המשקיף וחברי הקלפי.
3. לפתע, בסמוך לשעה 09:30 בבוקר קיבלתי הודעה באחת מקבוצות הוואטספ שלי בה היתה התרעה כי קיימות מצלמות נסתרות בקלפיות ביישובים הערבים וביקשו מאיתנו לשים לכך לב ולשמור על פרטיותם של המצביעים הפוקדים את הקלפי.
4. זו היתה הפעם הראשונה בה נודע לי על קיומן של מצלמות נסתרות כאלו. לא תיארתי לעצמי שאמצא מצלמה כזו בקלפי שבו פיקחתי. אך לפתע אני מגלה כי על גבי דש החולצה של אחד מהם היה משהו שנראה כביכול כמו עט. פניתי אליו ושלפתי בסקרנות את העט ופתאום התברר לי כי מדובר במצלמה עם מיקרופון פעיל!
5. למרות נוכחותם של כל חברי הוועדה, אותו חבר לא הודיע או התריע בפנינו על המצלמה שנשא עימו ואילו לא קיבלתי הודעה בנייד שלי, לא הייתי מתוודע לכך בכלל. ולכן הרגשתי מושפל ונבגד ואמוני בהליך הבחירות נפגע. הרגשתי שאין כל תקינות בהליך הבחירות. דאגתי מאוד לפרטיותם של אלו שכבר הצביעו בקלפי מאז שעות הבוקר ולא ידעו על כך שהם מצולמים.
6. מיד עצרתי את ההצבעה ופניתי לשוטרים שנכחו מחוץ לתדר. השוטרים קראו לאותו אדם לצאת החוצה. באותה עת התברר כי בעוד שתי קלפיות באותו בית ספר התגלו שתי מצלמות. גם שם, הוציאו השוטרים את חברי הוועדות שנשאו את המצלמות ומכולם ביקשו לצאת מתחום בית הספר.
7. התברר כי כל חברי הוועדה האלו היו מסיעת הליכוד. פניתי לאחד מהם ושאלתי אותו מי מפעיל אותו וענה שהמעסיק שלו שביקש ממנו להציב את המצלמה זה סיעת הליכוד. אציין כי אותם חברי וועדה שהוצאו ע"י המשטרה, תזרו אתר הצהריים לקלפיות בצו בית משפט.
8. כל הארוע הנ"ל נמשך בין 40 ל-45 דקות במהלכן הופסק תהליך ההצבעה בכלל בכל הקלפיות בבית הספר.

9. הארוע משך אליו מצביעים רבים שהיו במקום בהמתנה להצביע ואני ראיתי כמה מצביעים שאחרי שהתגלה להם כי ישנן מצלמות נסתרות, עזבו מבלי להצביע.

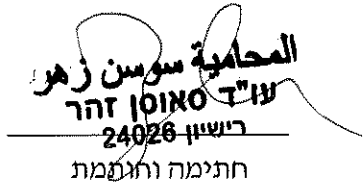
10. זהו שמי זו חתימתי ותוכן תצהירי נכון ואמת.

חתימת המצהיר

אישור

אני הח"מ עו"ד סאוסן זהר, מאשרת כי ביום 6.8.2019 הופיע בפניי סאמי טלאל מחאג'נה ת.ז. 34003855 ולאחר שהזהרתיו כי עליו להצהיר את האמת וכי יהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, אישר את הצהרתו לעיל בפניי.

المحامية سوسن زهر
עו"ד סאוסן זהר
רישיון 24026
חתימה וחתימת

תצהיר

אני הח"מ אחמד מוהנא ת.ז. 301616835 מהעיר אום אלפחם, לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר את האמת וכי אחיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בכתב כדלקמן:

1. אני יליד 1988, עורך דין במקצועי. ביום הבחירות לכנסת ה-21 עבדתי בתור רכו מחוזי מטעם סיעת תע"ל באזור חדרה, ולא בכדי הסתובבתי בקלפיות מאז השעה 7:00 בבוקר כדי לוודא שהבחירות מתקיימות בהתנהלות רגילה ובסדר תקין, תוך דאגה שלא יהיו תקלות בקלפי ושעובדים והעובדות בקלפי הגיעו לעבודתם.
2. בסיבות השעה 8:00 בבוקר, הגעתי לבית הספר "אלמותנבי" בעיר אום אלפחם. מיד עם הגעתי הבחנתי בהתנהלות מוזרה מאנשים שלא הכרתי קודם. חלק מתברי ועדת הקלפי שהיו במקום, ואשר התברר בדיעבד שהם מטעם סיעת הליכוד. אותם אנשים נכנסו ויצאו מהחדר כל הזמן, התלחשו בנייהם במסתורין, והעבירו ביניהם מסרים. כשנכנסתי לאחד החדרים קיבלתי תלונות ממשקיפים ונציגים שנכחו במקום שאותם אנשים מגיעים אליהם ושואלים אותם שאלות מוזרות כל הזמן, מבלי להזדהות, דבר אשר גרם לאותם משקיפים ונציגים להרגיש שלא בנוח, וחלקם חש שאותם אנשים מציקים להם בעבודתם ביום הבחירות.
3. כשנכנסתי לחדר אתר, ראיתי שאחד הנציגים שגם הוא התברר שהוא מטעם סיעת הליכוד מסתובב מאחורי הפרגוד, ומחליף שם את הפתקים שבערבית לעברית. מיד ניגשתי למוזכר, ויידעתי אותו לגבי המתרחש. כשאותו אדם יצא מאחורי הפרגוד חזרתי למקום וראיתי שאין בקלפי פתקים בערבית וזאת בגלל שכנראה החליף אותם.
4. מיד יצרתי קשר עם חממונה על אזור חדרה, והודעתי לה לגבי אי תימצאות פתקים בערבית, ושמדובר בקלפי שרוב הפוקדים אותו הם מאוכלוסייה מבוגרת שלא יודעת עברית, ושלא מצליחים להצביע במידה ואין פתקים בערבית.
5. יצאתי שוב לרחבת בית הספר, שם ראיתי שהנציגים של הליכוד מתאספים שוב ומתלחששים ביניהם. ברגע זה הבחנתי במכנה משותף ביניהם והוא שכולם נושאים על עצמם אותו עט שנמצא על דש החולצה. באותו רגע התחלתי לתעד את האירוע, בסביבות השעה 8:45. ניגשתי לאחד מהם ושאלתי אותו מה יש לו על דש החולצה, הוא ענה לי שיש לו עט, ביקשתי ממנו לראות את העט, ואז התברר שמדובר במצלמה נסתרת המחוברת על קבל.
6. מיד הודעתי לשוטרים שנכחו במקום והתקשרתי שוב לממונה על אזור חדרה, הודעתי לה על אותו עניין כדי שתפעל לוודא שישנו איסור על צילום. ביקשתי ממנה לתוציא הנחייה מסודרת בעניין.
7. גם לגבי יתר הנציגים של הליכוד בקלפיות נכנסתי ותיעדתי אותם נושאים על עצמם מצלמות נסתרות. כל הזמן הזה הם המשיכו להפריע לסדר התקין של הבחירות, פגעו ברגשות שאר הנציגים והפחידו את תבוחרים שנכחו במקום באותה עת.

8. בשלב מסוים הגיעו עוד שוטרים למקום, התאספו עוד אנשים, ואנשים ונציגים שהיו בתוך הקלפיות פחדו ויצאו וחלקם חשש לחזור לקלפיות.

9. הודעתי לשאר הנציגים בשאר המחוזות לשים לב לעניין זה, והעליתי סרטונים שצילמתי לרשת החברתיות פייסבוק ושלחתי הודעות בעניין בקבוצות הוואטסאפ. אחר כך התברר לי שהעניין נעשה ברוחביות בכל היישובים הערבים וזאת לאחר שראיתי את הידיעות בתקשורת. לאחר ששיתפתי את האירוע עם אחרים קיבלתי התקשרויות מאנשים שאמרו שיש נציג מהליכוד, שהיו עם מצלמות נסתרות ופחדו לפגוע אליהם בגלל שחלקם נשאו גם נשק, ולכן דרשו ממני להתקשר למשטרה ושהיא תגיע למקום.

10. הרגשתי כעס ופחד בזמן האירוע, במיוחד כשהתקשרו אליי בנות שעובדות בקלפי שהם פוחדות כי חלקן עובדות ביום החופשה מבלי שהמספחה תדע והן חששו שצילמו אותן ושיפיצו את הצילומים. כעסתי על זה כי אנתנו האמונים על התנהלות תקינה וראיתי שנציגי מפלגה אחרת פוגעים בטוהר הבחירות.

11. זהו שמי זו חתימתי ותוכן תצהירי נכון ואמת.

חתימת המצהיר

אישור

אני הח"מ עו"ד אהוד כהנא מאשר כי ביום 7.8.2019 הופיע בפניי מר אחמד מוהנא המוכר לי אישית ולאחר שהזהרתני כי עליו להצהיר את האמת וכי יהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, אישר את הצהרתנו לעיל בפניי.

מ.ר. 78757
אחמד מוהנא
מ.ר. 78757

נספח א'

לכבוד וועדת הבחירות המרכזית,

הנדון: בקשה בהולה להפסקת הצילומים המתבצעים בתוך הקלפיות במספר רב של אזורי קלפי.

מוגשת בזאת בקשה בהולה להורות על הפסקת הצילומים שמתבצעים ע"י נציגי הליכוד וגוש הימין במספר רב של קלפיות בערים נצרת, שפרעם, טמרה, יפעת, מגד אלכרום, סחי'נין, מועאווייה ועוד.

משעות הבוקר קיבלתי דיווחים על מבצע שנערך ע"י הליכוד וגוש הימין ובו מתבקשים נציגיהם לצלם ולתעד במצלמות שצוידו בהן את כל המתרחש בתוך הקלפי.

מאחר יותר בסביבות השעה תשע ורבע קיבלתי צילומים וסרטי ווידאו שמתעדות את השימוש בציוד הנ"ל וכן פעילי ליכוד מעידים שהם קיבלו הוראה מהמפלגה שלהם לצלם ולצעד את המתרחש בתוך הקלפי.

מיד פניתי לחן מוועדת הבחירות והעברתי לה את הצילומים ואת הסרטונים וביקשתי ממנה להגיש תלונה.

מאחר והמבצע לא הופסק ואף החמיר המצב מחייב התערבות מיידית ולהוצאת צו שיאסור וימנע את הצילומים בתוך הקלפיות.

בכבוד רב,

ויאם שביטה

חבר הוועדה מטעם המשותפת

נ.ב. חלק מהצילומים והסרטונים נשלחו למייל של גברת חן עובדת הוועדה

נספח ב'

11 אפריל 2019

לכבוד,	לכבוד,	לכבוד,
ניצב אלון אסור	עו"ד שי ניצן	מר אביחי מנדלבלית
מפקד מחוז צפון במשטרת ישראל	פרקליט המדינה	היועץ המשפטי לממשלה
בפקס: 04-6509399	בפקס: 02-6467006	בפקס: 02-6467001

שלום רב,

דחוף!

הנדון: פנייה לפתיחה בחקירה פלילית בגין הצבת מצלמות בקלפיות ביישובים הערבים

הרינו לבקש מכם להורות על פתיחת חקירה פלילית לפי סעיף 119(א)(1) וסעיף 119(א)(3) לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), התשכ"ט-1969 בגין הפרעה למהלך הסדיר של הבחירות, מניעה ו/או הפרעה לבוחרים לבחור על ידי פגיעה בפרטיותם, ופגיעה בהליך הדמוקרטי של ההצבעה, וזאת כמפורט להלן:

1. בבחירות לכנסת ה-21 שהתקיימו ביום 9.4.2019 עלה חשד ממש לביצוע עבירות לפי סעיף 119 לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), התשכ"ט-1969. בסעיף 119(א)(1) לחוק נקבע שעצם ההפרעה לסדר התקין של הבחירות, מהווה עבירה. גם סעיף 119(א)(3) קובע שהפרעה או מניעה של בוחר מלהצביע מהווה עבירה פלילית. בהמשך נקבע בסעיף 119(ב), כי "נעברה עבירה לפי סעיף זה על ידי חבר של ועדת בחירות או על ידי אדם הממונה על קלפי או על שמירת הסדר במקום הקלפי, דינו – מאסר חמש שנים או קנס 20,000 לירות. בסעיף קטן זה, "אדם הממונה על קלפי" – לרבות חבר ועדת קלפי או מזכיר ועדת קלפי."
2. במהלך יום הבחירות דווח בכלי תקשורת רבים על הצבת כ-1,200 מצלמות בקלפיות ביישובים הערבים על ידי חברי וועדות הקלפי מטעם סיעת הליכוד. בסרטונים שצילמו חברי וועדות הקלפי ביישובים הערבים ישנן עדויות מובהקות המצביעות על הפרעה למהלך הבחירות באותן קלפיות בהן הוצבו המצלמות.
3. כך למשל, כתבה שפורסמה באתר YNET ביום הבחירות, בשעה 10:28 בבוקר דווחה על התקנת 1,300 מצלמות נסתרות בקלפי ביישובים הערביים על ידי סיעת הליכוד. הכתבה כללה מספר סרטונים אשר צולמו בעיר אום אל-פחם. בסרטון אחד מופיע חבר וועדת הקלפי מטעם סיעת הליכוד כשהוא נושא על חולצתו עט שיש בתוכו מצלמה. חברי וועדה אחרים ששמו לב לעניין ביקשו ממנו להציג מה יש בעט, הוא סירב וביקש שיצאו לטפל בנושא בחוץ. המשטרה הגיעה לקלפי לאחר שחברי הוועדה דיווחו לה, וניתן לראות בבירור שמהלך ההצבעה נעצר לפרק זמן מסוים במהלך הטיפול בעניין.

4. סרטון אחר שנכלל בכתבה שגם הוא צולם בקלפי בעיר אום אל-פחם, מופיע חבר וועדת הקלפי מטעם הליכוד כשיש בידו מצלמה. כשנשאל ע"י חברי וועדת הקלפי האחרים לסיבה בגינה הוא נושא עליו מצלמה ומצלם, הוא השיב בתנועת יד לא מובנת ואחריה אמר שהוא מועסק ע"י סיעת הליכוד. אפשר לראות בבירור שמהלך ההצבעה נעצר לפרק זמן מסוים במהלך הטיפול בעניין. סרטון שלישי מצביע על החרמת הציוד על ידי המשטרה, כאשר השוטר מורה לחבר וועדת הקלפי מטעם הליכוד שהמצלמה תישאר במקום חשוך ושהדיווח יירשם בפרוטוקול. בכתבה פורסם שהליכוד השקיע במהלך זה תקציב "לא מבוטל". בכתבה פורסמו גם תמונות של המצלמות שנתפסו בקלפי ביישובים הערבים.

לעיון בכתבה המלאה הכוללת את הסרטונים לעיל, ראו:

<https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5491656,00.html>

5. בסרטון אחר אשר גם הוא צולם בקלפי שהוצבה בבית ספר "אלמוטנבי" בעיר אום אל-פחם, מופיע בו חבר וועדת הקלפי מטעם סיעת הליכוד כאשר על חולצתו מופיעה מצלמה. גם במקרה זה חברים אחרים בוועדת הקלפי שמו לב לעניין וביקשו ממנו להסיר את המצלמה והוא סירב להסירה אך הראה בפירוש שזו אכן מצלמה. כאשר נשאל ע"י חברי וועדת הקלפי האחרים לסיבה בגינה יש לו מצלמה, הוא הסתפק בלהשיב "מטעם הליכוד". אפשר לראות בבירור שמהלך ההצבעה נעצר לפרק זמן מסוים במהלך הטיפול בעניין. ללינק לסרטון ראו:

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=10220237522988174&id=1230659025

6. סרטון דומה נוסף בקלפי אחרת מופיע בדף הטוויטר של העיתונאים נעה לנדאו. ראו:

https://twitter.com/noa_landau/status/1115549853784903680

7. על מהלך זה דווח רבות באמצעי התקשורת וממנו עלה כי היתה כוונה מראש להתקין את המצלמות ביישובים ערבים בלבד ואף הושקע כסף רב לצורך יישום המהלך ע"י סיעת הליכוד. ראו למשל:

<https://www.haaretz.co.il/news/elections/1.7106018>

<https://elections.walla.co.il/item/3229489>

<https://twitter.com/newsisrael13/status/1115532752437248000?s=19>

<https://twitter.com/NewsChannelIL/status/1115537259317559296?s=19>

8. דיווחים אלה הובאו לידיעת יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת, באמצעות פנייה של מפלגת חדי"ש-תע"ל. ההחלטה מיום 09.04.2019 של יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת, כבי' השופט מלצר, לא התייחסה לפן הפלילי, אלא התמקדה בהוראות בעניין החזרת הציוד והמצלמות לבעלים שלהם, והטלת איסור על הצילום מלבד במקרים חריגים. לעיון בהחלטת יו"ר ועדת הבחירות:

https://bechiro21.bechiro21.gov.il/election/Decisions/AllDecisions/knesset21/documents/kalpies_cameras.pdf

9. יום לאחר הבחירות אוששו הדברים באופן רשמי כאשר ביום 10.04.2019 פורסם בחשבון הפייסבוק של משרד יחסי ציבור בשם "קייזלר ענבר" האחראי על הפעילים של סיעת הליכוד שהציבו את המצלמות הנ"ל וחילק תודות ל 1,350 פעילים אשר הוציאו מהלך זה לפועל. בפייסבוק פורסמה תמונה של ראש הממשלה בנימין נתניהו ורעייתו עם עוד פעילים מהמשרד עצמו, עם

הכיתוב "ששש... אל תגלו לאף אחד, זה היה אנחנו" והמשיכו וכתבו "ראיתם את הכתבות בתקשורת שהבעירו את השטח ביום הבחירות? אלו שסיפרו על מצלמות שהושתלו בקלפיות במגזר הערבי ומנעו אלפי זיופים? אז כן, אנחנו "אשמים" במהלך הזה. אחרי תקופת הכנה ארוכה, מערך לוגיסטי מדהים ושותפות עמוקה וצמודה עם טובי האנשים בליכוד, הרמנו מבצע שהיתה לו תרומה מכרעת לאחד ההישגים החשובים ביותר של מחנה הימין: "טוהר המידות" במגזר הערבי. בזכות זה שהוצבו משקיפים מטעמנו בכל קלפי, אחוזי ההצבעה ירדו מ-50%, הנמוך ביותר שנראה בשנים האחרונות! זה המקום להגיד תודה ענקים ל-1350 אנשי השטח, פעילים מכל הגילאים והגוונים, מאילת בדרום ועד חיספין בצפון, שנכחו בקלפיות בכל רחבי הארץ, מהכפרים הקטנים ביותר ועד הערים הערביות בגדולות בארץ". ללינק לפרסום בחשבון הפייסבוק ראו:

<https://www.facebook.com/Kaizler.Inbar/photos/a.360404798114400/441952863292926/?type=3&theater>

10. הנה כי כן, רואים בבירור כי מדובר ביוזמה מכוונת מראש של סיעת הליכוד אשר התכוונה להציב את המצלמות בקלפיות ביישובים הערבים. מהלך זה כפי שרואים בסרטונים הוביל להפרעה למהלך הבחירות עצמן ואף להפסקתן עד לטיפול בסוגיה וזאת לפרקי זמן לא מבוטלים על מנת לטפל בעניין, המשטרה הוזעקה הרבה פעמים למקום האירוע, והסדר התקין של הבחירות לא נשמר אלא שהופר בכוונה תחילה. וכן עולה בבירור כי מהלך זה היה מכוון מראש ואף הושקעו בו משאבים רבים כאשר הוא נועד להרתעת הבוחרים הערבים במטרה להוריד את שיעורי ההצבעה. הם אף התחדרו בכך ששיעורי ההצבעה היו אכן נמוכים ביישובים הערבים.

11. אין כל ספק כי הצבת המצלמות השפיעו לרעה באמון הבוחרים וגם פגעו בפרטיותם. הצבת מצלמות בקלפיות הרתיע בוחרים מפני מימוש זכותם לבחור ולהיבחר ולכל הפחות הובילה לשיבוש במהלך הבחירות והשפיע על האופן בו הבחירות חייבות להיות חופשיות וסודיות וזאת כקבוע בסעיף 4 לחוק יסוד: הכנסת.

12. לאור החשד הממשי להפרת סעיף 119 לחוק הבחירות לעיל, נבקשכם להורות ובאופן מיידי על פתיחה בחקירה פלילית בעניין כפי שמפורט לעיל.

במבוא רב,
סאולן זמר, עורכת-דין

15 אפריל 2019

לכבוד,	לכבוד,	לכבוד,
ניצב אלון אסור	עו"ד שי ניצן	מר אביחי מנדלבלית
מפקד מחוז צפון במשטרת ישראל	פרקליט המדינה	היועץ המשפטי לממשלה
בפקס: 04-6509399	בפקס: 02-6467006	בפקס: 02-6467001

שלום רב,

דחוף!

הנדון: הפקדת המצלמות אשר שימשו כמצלמות נסתרות ביום הבחירות ביישובים ערבים

סימוכין: פנייתנו מיום 11.04.2019

בהמשך לפנייתנו מיום 11.04.2019, ועל מנת למנוע כי ניסיון לשיבוש הליכי חקירה לרבות העלמת תוכן הצילומים שבוצעו באמצעות המצלמות הנסתרות שהוצבו ע"י סיעת הליכוד בקלפיות יישובים ערבים ביום הבחירות, אנו מבקשים מכם להורות לסיעת הליכוד על הפקדת כל המצלמות הנ"ל בידי המשטרה.

נבקש להסב תשומת לבכם גם להחלטת יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21, כבי' השופט מלצר מיום הבחירות (9.4.2019) בה קבע בסעיף 4 כי במקרים שהוגשו תלונות לפני החלטת יו"ר הוועדה, יש להפקיד את המצלמות לאחר יום הבחירות, וזו לשון ההחלטה:

4. ככל שנתפסו מצלמות על ידי המשטרה טרם החלטתי זו, הן תותזרנה למי שהמצלמה נתפסה מהם, ואם הם הורחקו ממקום הקלפי, או שוחררו בתנאים מגבילים – יש להתיר להם לשוב למקום הקלפי, בכפוף לכך שפרטיהם יירשמו והם יתחייבו למשטרה כי ככל שתוגש תלונה בנושא, המצלמות יועברו לחזקת המשטרה **לאחר יום הבחירות**. (ההדגשה במקור)

ובסעיף 5 להחלטת יו"ר הוועדה נקבע כי עיון בתיעוד המצלמות ייעשה ע"י משטרת ישראל:

5. עיון בתיעוד מהמצלמות ייעשה על ידי משטרת ישראל, בהתאם לסמכויותיה לפי דין או על ידי היועץ המשפטי לוועדת הבחירות המרכזית או על ידי הח"מ, בלבד. מחזיקי המצלמות לא יעיינו בתיעוד השמע או החזותי, וכך התחייב בפניי חה"כ דוד ביתן.

אשר על כן, אנו מבקשים כי תורו לסיעת הליכוד על הפקדת כל המצלמות, במיוחד שהמצלמות מהוות
ראייה מרכזית להוכחת העבירה הקבועה בסעיף 119 לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט
– 1969, בגינה הוגשה תלונתנו ביום 11.4.2019.

בבנד רב,
סאוסן זהר, עורכת - דין

16 יולי 2019

לכבוד,	לכבוד,	לכבוד,
ניצב אלון אסור	עו"ד שי ניצן	מר אביחי מנדלבלית
מפקד מחוז צפון במשטרת ישראל	פרקליט המדינה	היועץ המשפטי לממשלה
בפקס: 04-6509399	בפקס: 02-6467006	בפקס: 02-6467001

לכבוד,
ניצב עמיחי אשד
מפקד מחוז מרכז במשטרת ישראל
בפקס: 08-9279590

שלום רב,

הנדון: פתיחה בחקירה פלילית בגין הצבת מצלמות נסתרות בקלפיות ביישובים הערבים

סימוכין: פניותנו מתאריכים: 11.4.2019 ו- 15.4.2019

משלא נענו הפניות שלנו מיום 11.4.2019 ומיום 15.4.2019, ובשל התקרבות מועד הבחירות לכנסת ה-22, הרינו לפנות אליכם בדרישה לתת טעם מדוע לא נפתחה חקירה פלילית בגין הצבת מצלמות בקלפיות ביישובים הערבים בבחירות לכנסת ה-21 שנערכו ביום 9.4.2019, והכל כדלקמן:

1. כזכור, במהלך הבחירות לכנסת ה-21, שהתקיימו ביום 09.04.2019, דווח בכלי תקשורת רבים על הצבת כ-1,200 מצלמות בקלפיות ביישובים הערבים על ידי חברי וועדות הקלפי מטעם סיעת הליכוד (ראו למשל: <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5491656,00.html>), וראו גם הפניות שלנו בנושא מיום 11.4.2019, ומיום 15.4.2019. בסרטונים שצילמו חברי וועדות הקלפי ביישובים הערבים ישנן עדויות מובהקות המצביעות על הפרעה למהלך הבחירות הסדיר באותן קלפיות בהן הוצבו המצלמות. המצלמות הנ"ל לא הוצבו ביישובים יהודיים, וכפי שניתן ללמוד מכך – מטרתן הייתה להפריע, במזיד, לתהליך הבחירות באותן קלפיות ביישובים הערבים.

2. דיווחים אלה הובאו, עוד ביום הבחירות, לידיעת יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת, באמצעות פנייה של ח"כ עאידה תומא-סלימאן מרשימת חדי"ש-תע"ל. יו"ר ועדת הבחירות, השופט מלצר, הוציא עוד באותו יום החלטה בדבר השימוש במצלמות בקלפיות. ההחלטה נסבה סביב הסדרת עניין החזרת הציוד והמצלמות לבעלים שלהם, בד בבד עם הטלת איסור על הצילום מלבד במקרים תריגים שיש בהם חשד חריג לקיום עבירה. לעיון בהחלטת יו"ר ועדת הבחירות:

https://bechirots21.bechirots.gov.il/election/Decisions/AllDecisions/knesset21/documents/kalpies_cameras.pdf

3. הצבת מצלמות בקלפיות היוותה אמצעי הפרעה והרתעה מפני מימוש הזכות לבחור של הבוחרים. מהלך זה הוביל לשיבוש הסדר התקין של הבחירות לכנסת ה-21, והשפיע לרעה על האופן בו הבחירות התנהלו, פגע בפרטיות הבוחרים, בתשאיית וסודיות הבחירות והפריע לסדר התקין של הבחירות. כל אלה הצטברו לכדי פגיעה קשה באופן מימוש זכות הבחירה ובערכי היסוד הדמוקרטיים המוגנים חוקתית במסגרת סעיף 4 לחוק יסוד: הכנסת.

4. זאת ועוד, חברי וועדת הקלפי בבחירות לכנסת נושאים תפקיד ציבורי חשוב, משהם פועלים בכובעם כמעין מפקחים על הסדר התקין של הבחירות. מטבעו של תפקיד זה, מחייב הוא את חבר וועדות הקלפי לשמור על אמון הבוחרים הפוקדים את הקלפי ולחדול מלפגוע בו במזיד. הסדר התקין של הבחירות לכנסת מחייב, לכל הפחות, שמירה על אמון הבוחרים בו, כי באם יתפורר אמון זה, האזרחים יחששו ממימוש זכותם החוקתית לבחור.

5. כנזכר לעיל, ההפרעות למהלכן התקין של בחירות מהוות עבירה פלילית וזאת לפי סעיף 119 לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969, הקובע בס"ק (א)(1) כדלקמן:

"119. (א) אלה דינם מאסר שנתיים או קנס 10,000 לירות:

(1) המפריע את המהלך הסדיר של הבחירות;
".....

עולה מכך, שעצם ההפרעה לסדר התקין של הבחירות, כמתואר לעיל, מהווה עבירה. גם סעיף 119(א)(3) קובע כדלקמן:

"119. (א) אלה דינם מאסר שנתיים או קנס 10,000 לירות:

....

(3) המפריע לבוחר בהצבעה או המונע אותו מהצביע;
".....

בהמשך נקבע בסעיף 119(ב) כי "נעברה עבירה לפי סעיף זה על ידי חבר של ועדת בחירות או על ידי אדם הממונה על קלפי או על שמירת הסדר במקום הקלפי, דינו – מאסר חמש שנים או קנס 20,000 לירות. בסעיף קטן זה, "אדם הממונה על קלפי" – לרבות חבר ועדת קלפי או מזכיר ועדת קלפי."

לכן, הפרעה או מניעה של בוחר מלהצביע מהווה עבירה פלילית.

6. לפי המתואר לעיל ובפניותינו מתאריכים 11.4.2019 ו-15.4.2019, נבקשכם לפתוח בחקירה פלילית בגין חשד להפרת סעיפי החוק לעיל. רצ"ב בשנית הפניות לנוחיותכם.

7. נבקש את תשובתכם בהקדם האפשרי ולא יאוחר משבוע מיום פנייה זו, וזאת לאור דחיפות הנושא והתקרבות מועד הבחירות והיות פניה זו, השנייה בנושא

בכבוד דב,

סאוסן זהר, עורכת-דין

30 יולי 2019

לכבוד	לכבוד	לכבוד
ניצב אלון אסור	עו"ד שי ניצן	מר אביחי מנדלבלט
מפקד מחוז צפון במשטרת ישראל	פרקליט המדינה	היועץ המשפטי לממשלה
בפקס: 04-6509399	בפקס: 02-6467006	בפקס: 02-6467001

לכבוד
ניצב עמיחי אשד
מפקד מחוז מרכז במשטרת ישראל
בפקס: 08-9279590

* תזכורת *

הגדון: פתיחה בחקירה פלילית בגין הצבת מצלמות נסתרות בקלפיות ביישובים הערבים

סימוכין: פניותינו מתאריכים: 11.4.2019, 15.4.2019 ו- 16.7.2019

1. הרינו להזכירכם שטרם קיבלנו תשובה מטעמכם בקשר לפניותינו מיום 11.04.2019, 15.04.2019, ו- 16.7.2019.

2. בשל התקרבות מועד הבחירות לכנסת ה-22, ובגלל לוח הזמנים הצר, נודה על קבלת התייחסותכם בהקדם האפשרי, אחרת נפנה לערכאות המשפטיות.

בכבוד רב,
סאוסן זהר, עורכת - דין